

Laidiens: 13.12.2001., Nr. 181

Finansu un kapitāla tirgus komisijas padomes lēmums Nr. 20/8

Rīgā 2001. gada 23. novembrī

Par “Krājaizdevu sabiedrību darbību raksturojošo rādītāju aprēķināšanas noteikumu” apstiprināšanu

Pamatojoties uz Finanšu un kapitāla tirgus komisijas likuma 6., 7., 8. un 17. pantu un Krājaizdevu sabiedrības likuma 3. pantu, Finanšu un kapitāla tirgus komisijas padome nolemj:

1. Apstiprināt “Krājaizdevu sabiedrību darbību raksturojošo rādītāju aprēķināšanas noteikumus” (pielikumā).
2. Noteikt, ka noteikumi stājas spēkā ar 2002. gada 1. janvāri.

Finansu un kapitāla tirgus komisijas priekšsēdētāja vietnieks *J. Brazovskis*

Krājaizdevu sabiedrību darbību raksturojošo rādītāju aprēķināšanas noteikumi

“Krājaizdevu sabiedrību darbību raksturojošo rādītāju aprēķināšanas noteikumi” (tālāk tekstā — noteikumi) nosaka atsevišķu Krājaizdevu sabiedrību likumā noteikto krājaizdevu sabiedrību darbību regulējošās prasības raksturojošo rādītāju aprēķināšanas, kā arī attiecīgo pārskatu iesniegšanas kārtību. Skaitļi krājaizdevu sabiedrības regulējošās prasības raksturojošo rādītāju aprēķināšanas pārskatos jāuzrāda veselos latos vai veselos procentos.

1. Likviditātes prasības

1.1. Krājaizdevu sabiedrībai aktīvi jāizvieto tā, lai jebkurā brīdī tiktu nodrošināta tās kreditoru juridiski pamatoto prasību apmierināšana (likviditāte).

1.2. Lai nodrošinātu likviditāti, krājaizdevu sabiedrībai regulāri jānovērtē un jāplāno aktīvu un pasīvu termiņstruktūra, pamatojoties uz krājaizdevu sabiedrības iekšējās kontroles sistēmā noteiktajiem limitiem likviditātes neto pozīcijām, kas aprēķinātas saskaņā ar 1.3.12. punkta prasībām, kā arī likviditātes neto pozīcijām latos un katrā ārvalstu valūtā, kurās krājaizdevu sabiedrība veikusi būtisku darījumu apjomu vai kurām ir nelikvids tirgus.

1.3. Krājaizdevu sabiedrībai jā sagatavo aktīvu un pasīvu termiņstruktūras pārskats atbilstoši UPDK 0651027 veidlapai (1. pielikums), ievērojot šādus nosacījumus:

1.3.1. aktīvus un ārpusbilances saistības, kuriem izveidoti speciālie uzkrājumi nedrošiem parādiem, uzrāda atbilstoši to atlikušajai vērtībai;

1.3.2. aktīvus uzrāda atbilstoši atlikušajam atmaksas vai pārdošanas termiņam, pasīvus un ārpusbilances saistības — atbilstoši atlikušajam izpildes termiņam;

1.3.3. ārpusbilances saistības uzrāda attiecīgajā termiņu grupā, ja krājaizdevu sabiedrībai ir pamats uzskatīt, ka darījuma partneris pieprasīs to izpildi. Izsniegto galvojumu vai citu tamlīdzīgu saistību aktu, ar kuriem krājaizdevu sabiedrība uzņemas pienākumu atbildēt kreditoriem par biedru parādiem, rezultātā radītās saistības, kas nodrošinātas ar šajā krājaizdevu sabiedrībā izvietotu noguldījumu ķilu, neiekļauj pārskatā;

1.3.4. par atlikušo termiņu uzskatāms laiks no pārskata mēneša pēdējās dienas līdz līguma beigu vai vērtspapīru dzēšanas dienai vai dienai, kad saskaņā ar līguma noteikumiem jāveic maksājumi. Aktīvu atlikušo atmaksas vai pārdošanas termiņu nosaka saskaņā ar spēkā esošajā līgumā paredzētajiem atmaksas vai pārdošanas termiņiem, vērtspapīru dzēšanas termiņiem vai akceptētiem paziņojumiem par līdzekļu pirmstermiņa atmaksu. Saistību atlikušos termiņus nosaka saskaņā ar spēkā esošajā līgumā noteiktajiem izpildes termiņiem vai akceptētajiem pieteikumiem par līdzekļu pirmstermiņa saņemšanu;

1.3.5. aktīvus, kuru atmaksas vai pārdošanas termiņš nav noteikts, uzskata par beztermiņa ieguldījumiem un uzrāda termiņu grupā “no 361 dienas”;

1.3.6. aktīvus vai to daļu, kuru samaksas kavējums ir ilgāks par 14 dienām, uzrāda kā nokavētus aktīvus;

1.3.7. aktīvus vai to daļu, kuru samaksas kavējums nepārsniedz 14 dienas, uzrāda kā aktīvus “uz pieprasījumu”;

1.3.8. aktīvus vai to daļu, kas apgrūtināti krājaizdevu sabiedrības saistību nodrošināšanai, t.sk. iesaistīti repo darījumos, uzrāda kā ieķīlātos aktīvus. Saistības, kuru izpilde nodrošināta ar šo aktīvu ķīlu, uzrāda kā aizņēmumu pret aktīvu ķīlu;

1.3.9. saistības ar nenoteiktu izpildes termiņu un pienākumu tās izpildīt pēc pieprasījuma uzrāda termiņu grupā “uz pieprasījumu”;

1.3.10. noguldījumus, kurus krājaizdevu sabiedrības biedrs ieķīlājis krājaizdevu sabiedrībā, lai saņemtu tajā kredītu, galvojumu vai citu tamlīdzīgu saistību aktu, ar kuriem krājaizdevu sabiedrība uzņemas pienākumu atbildēt kreditoriem par biedru parādiem, uzrāda attiecīgajā termiņu grupā atbilstoši atlikušajam ķīlas termiņam;

1.3.11. saistības par noguldījumiem, kuru atmaksas termiņš ir iestājies, bet krājaizdevu sabiedrības biedrs noguldījumu nav pieprasījis, uzrāda termiņu grupā “uz pieprasījumu”;

1.3.12. likviditātes neto pozīciju aprēķina kā starpību starp aktīviem un pasīviem katrā termiņu grupā un likviditātes kopējo pozīciju — kā starpību starp aktīviem un pasīviem augošā termiņu secībā.

2. Riska darījumu ierobežojumi

2.1. Krājaizdevu sabiedrībai jāievēro šādi riska darījumu ierobežojumi:

2.1.1. lielo riska darījumu, t.i., riska darījumu ar krājaizdevu sabiedrības biedriem vai kopējo riska grupu, kuru apmērs pārsniedz 10 procentus no krājaizdevu sabiedrības pašu kapitāla, kopsumma nedrīkst pārsniegt krājaizdevu sabiedrības pašu kapitālu vairāk par astoņām reizēm;

2.1.2. kopējais vienam biedram vai kopējai riska grupai izsniegto kredītu apjoms nedrīkst pārsniegt 25 procentus no krājaizdevu sabiedrības pašu kapitāla;

2.1.3. kopējais ar krājaizdevu sabiedrību saistītām personām izsniegto kredītu apjoms nedrīkst pārsniegt 15 procentus no krājaizdevu sabiedrības pašu kapitāla, izņemot kredītus, kas nodrošināti ar šīs personas papildpajām vai noguldījumiem krājaizdevu sabiedrībā.

2.2. Kopējo riska grupu veido divi vai vairāki krājaizdevu sabiedrības biedri, kuri rada krājaizdevu sabiedrībai kopīgu risku, jo viena biedra finansiālās problēmas var radīt citam tās biedram parādu nomaksas grūtības.

2.3. Personas, kas saistītas ar krājaizdevu sabiedrību, ir krājaizdevu sabiedrības valdes priekšsēdētājs, revīzijas komisijas priekšsēdētājs, valdes un revīzijas komisijas locekļi, viņu laulātie, vecāki un bērni.

2.4. Ar vienu biedru veikto riska darījumu apmērs jānovērtē kā biedram izsniegto kredītu (t.sk. debeta atlikumu kontos (overdrafts) un finansu lizingu), citu prasību, galvojumu vai citu tamlīdzīgu saistību aktu, ar kuriem krājaizdevu sabiedrība uzņemas pienākumu atbildēt kreditoriem par biedra parādiem, rezultātā radīto saistību kopsumma. Riska darījumu apmērs ar kopējo riska grupu jānovērtē atbilstoši tās dalībnieku riska darījumu kopsummai.

2.5. Krājaizdevu sabiedrībai jā sagatavo lielo riska darījumu pārskats atbilstoši UPDK 0651028 veidlapai (2. pielikums).

2.6. Krājaizdevu sabiedrībai jā sagatavo ar krājaizdevu sabiedrību saistītām personām izsniegto kredītu pārskats atbilstoši UPDK 0651029 veidlapai (3. pielikums), uzrādot ailē “Netiešās saistības” galvojumus, kurus ar krājaizdevu sabiedrību saistīta persona